

Spomienky nevymiznú...

Prerozprávam vám spomienky môjho dedka Michala Rinkovského, ktorému vojnové udalosti porozprával jeho otec Gabriel Rinkovský – ako sa žilo, a čo sa dialo v rodnej obci Litmanová počas druhej svetovej vojny.

Počas vojny do dediny často prichádzali partizáni z Poľska cez kopec *Rozdiel*. Priamo v obci, v obecnej škole, bývali nemeckí vojaci. Partizáni často oslovovali obyvateľov obce, ktorí mali koňa. Chceli, aby im pomohli pri zabezpečovaní potravy pre partizánov. Oslovili aj môjho otca, ktorý vlastnil koňa. Jeho úlohou bolo ísť do Kamienky a priviesť prasa z fary. Bola zima, otec zapriahol koňa do saní a vybral sa do Kamienky. Prasa priviezol domov na dvor, kde ho zabili a v izbe v tajnosti pripravovali mäsové výrobky pre partizánov. Otec si všetko, čo uniesol, zbalil a cez kopce v zime a snehu kráčal až za poľské hranice. Tam na určenom mieste jedlo odovzdal vojakom-partizánom a vrátil sa domov. Takto obyvatelia obce často pomáhali partizánom.

Priamo v Litmanovej boje neprebíhali, ale vojsko prechádzalo cez susedné dediny ako Kamienka alebo Strážany. Zopár výstrelov letelo aj smerom na Litmanovú, ale priamo dedinu nezasiahli. Dedina je umiestnená v doline a strely dopadli na protihľý kopec. Dodnes na tom kopci ostali diery. Ľudia, keď počuli strelbu, skrývali sa najčastejšie na *majdany a do pivníc. Kým došli k *majdanom, tak pri každom svišťaní strely nad hlavou líhali na zem, aby sa chránili. Matka, ktorá niesla v rukách dieťa si nemohla ľahnúť na brucho, tak jej ostatní kričali, aby si zakryla oči pred žiarením z výbuchu. Rozprávalo sa, že dedinu strely nezasiahli preto, lebo boli zle navigované. Navigátor bol na kostolnej veži v Jarabine.

***majdany – chyžky** (boli roztrúsené na lúkach a stráňach a stali sa dobrým úkrytom a útočiskom pre partizánov)

Spomienky zapísal: Jozef Rinkovský, 5. ročník, ZŠ s MŠ Jarabina

Dedko: Michal Rinkovský, 70 rokov, Litmanová 72

Pradedko: Gabriel Rinkovský, rok narodenia 1911